Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2 d.d. 22 mei 2008. (mr R.J. Verschoof, voorzitter, en mr drs M.L. Hendrikse en mr B. Sluijters)

1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:
- het door de Ombudsman Financiële Dienstverlening overgelegde dossier;
- de klachtbrief, ontvangen 19 juni 2007;
- het vragenformulier, ontvangen 9 juli 2007;
- het antwoord van Aangeslotene van 25 september 2007;
- de repliek van Consument van 13 oktober 2007;
- de dupliek van Aangeslotene van 5 december 2007.

De Commissie heeft vastgesteld dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid.
De Commissie heeft vastgesteld dat beide partijen het advies als bindend zullen aanvaarden.
De Commissie heeft partijen opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 14 april 2008, waar partijen zijn verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

2.1 Consument heeft met ingang van 1 februari 1989 een levensverzekering bij Aangeslotene afgesloten. Deze verzekering voorzag in de uitkering van ƒ 163.622,- bij in leven zijn van Consument op 1 februari 2007 en in uitkering van ƒ 70.000,- direct na overlijden van Consument vóór 1 februari 2007. Op de verzekering was van toepassing een winstdelingsregeling. Voorts bevatte de verzekering een stamrecht als bedoeld in artikel 32 lid 1 van de Wet op de inkomstenbelasting.

2.2 In de op 19 januari 1989 door Aangeslotene aan Consument verstrekte offerte met betrekking tot deze verzekering staat - voorzover hier relevant - vermeld:

'Door u is een offerte aangevraagd op basis van de volgende gegevens:

Geboortedatum verzekerde(man)	(...)
Ingangsdatum	01-02-1989
Einddatum	01-02-2007
Tarief	(…)
Lijfrenteclausule op tarief	(…)
Gewenste koopsom	ƒ 70.000,-
Winstdeling	Ja
Percentage winstprognose	7,25%
Percentage rekenrente kapitaal	6,49%

De berekende resultaten zijn:

Kapitaal	ƒ 163.622,00	Koopsom	ƒ 70.000,00
+ prognose	ƒ 199.046,00	Lijfrentekoopsom	ƒ 70.000,00

Restitutie bij overlijden ƒ 70.000,00 + bijgeschreven winst.

Voor de lijfrente indicatie zijn naast de eerder genoemde gegevens de volgende gegevens gehanteerd:

Beschikbare koopsom	*f* 199.046,00
Percentage rekenrente lijfrente	7%
Duur tijdelijke rente	10 jaar
Geboortedatum medeverzekerde(man)	(…)
Perc. rente na eerste overlijden	70%

(…)

Definitieve vaststelling van de cijfers zal bij doorgaan van de offerte plaatsvinden op het hoofdkantoor. Bij het samenstellen van de cijfers is gebruik gemaakt van de tarieven die geldig zijn tot 15.02.1989'.

2.3 Op 1 februari 2007 is de verzekering geëxpireerd. Hierbij is een bedrag inclusief winstdeling van € 80.246,25 voor Consument ter beschikking gekomen. Dit bedrag diende te worden aangewend voor de aankoop van een lijfrente. Aangeslotene heeft Consument hiertoe een aantal offertes voor een direct ingaande lijfrente verstrekt, laatstelijk op 23 februari 2007.

2.4 De hoogte van de jaarlijkse rente-uitkering is in de uiteindelijk door Consument geaccepteerde offerte van 23 februari 2007 door Aangeslotene vastgesteld aan de hand van een rekenrente van 5%, zijnde de rekenrente op de expiratiedatum.

3. Geschil

3.1 Consument maakt aanspraak op lijfrentetermijnen op basis van een rekenrente van 7%, conform het in de door Aangeslotene verstrekte offerte koopsomstorting van 19 januari 1989 opgenomen percentage.

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen:

- Consument is door de Aangeslotene misleid door de benaming 'percentage rekenrente lijfrente'. Het in de offerte van 19 januari 1989 opgenomen begrip percentage rekenrente lijfrente bevat precies dezelfde omschrijving als die in de offerte is gebruikt bij de kapitaalverzekering welke als een gegeven wordt gegarandeerd. Ook het percentage rekenrente lijfrente van 7% dient derhalve als gegarandeerd te worden aangemerkt.
- Het woord 'indicatie' in de offerte van 19 januari 1989 bij de lijfrenteberekening is slechts opgenomen omdat de hoogte van de beschikbare koopsom die gebruikt is voor de lijfrenteberekening nog niet bekend was in verband met de niet gegarandeerde winstprognose.
- Het in de offerte van 19 januari 1989 opgenomen percentage rekenrente lijfrente is gegarandeerd omdat in de offerte staat vermeld dat de tarieven (meervoud) geldig zijn tot 15 februari 1989. In de offerte worden maar twee tarieven gehanteerd, te weten het percentage rekenrente kapitaal en het percentage rekenrente lijfrente.
- Het hanteren van een rekenrente van 5% is niet redelijk nu het gemiddelde rendement gedurende de looptijd van de verzekering ongeveer 7% is geweest en in de toekomst ook weer kan oplopen.

3.3 Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren aangevoerd:

- De in de offerte van 19 januari 1989 ter indicatie gehanteerde rekenrente van 7% is, anders dan Consument stelt, niet gegarandeerd. De inleidende tekst van de lijfrenteberekening geeft uitdrukkelijk weer dat het om een indicatie gaat. Gelet op deze aanhef heeft de indicatie niet enkel betrekking op de hoogte van de koopsom maar op de gehele lijfrenteberekening. De lijfrente indicatie kan dan ook niet anders worden opgevat dan dat de rekenrente indicatief is opgenomen en dat die geen garantie van de op de expiratiedatum te hanteren rekenrente inhoudt. Dat in het staartje van de lijfrente indicatie bij 'percentage rekenrente lijfrente' niet nog eens extra staat vermeld dat het een prognose betreft doet daaraan niet af.
- Voor de indicatie van de lijfrentetermijnen in de offerte van 19 januari 1989 is Aangeslotene uitgegaan van een rekenrente van 7%, conform de destijds geldende rekenrente.
- In de op 23 februari 2007 aan Consument verstrekte offerte heeft Aangeslotene een rekenrente van 5% gehanteerd op basis van de op expiratiedatum van toepassing zijnde rekenrente.
- De in de offerte van 19 januari 1989 opgenomen zinsnede waarin staat dat voor het samenstellen van de cijfers gebruik is gemaakt van tarieven die geldig zijn tot 15 februari 1989 geeft enkel en alleen weer dat de offerte een geldigheid heeft tot genoemde datum.

4. Beoordeling

4.1 Aan de orde is de vraag naar de betekenis van het in de door Aangeslotene aan Consument verstrekte offerte op 19 januari 1989 opgenomen 'percentage rekenrente lijfrente' van 7%.

4.2 Aangeslotene stelt dat dit percentage slechts is opgenomen als indicatie en geen garantie inhoudt van de op de expiratiedatum te hanteren rekenrente. Consument daarentegen heeft aangevoerd de vermelding van dit percentage rekenrente in de offerte aldus te hebben opgevat dat het gegarandeerd was.

4.3 Naar het oordeel van de Commissie kan het in de offerte vermelde 'percentage rekenrente lijfrente' in redelijkheid anders worden uitgelegd dan door Aangeslotene bedoeld. Immers, het in de offerte van 19 januari 1989 opgenomen begrip percentage rekenrente lijfrente bevat precies dezelfde omschrijving als die in de offerte is gebruikt bij de kapitaalverzekering welke als een gegeven wordt gegarandeerd en ook het woord 'indicatie' dat in de offerte is opgenomen maakt niet voldoende duidelijk dat ook het percentage rekenrente lijfrente slechts een schatting betrof en afhankelijk was van de ten tijde van het expireren van de verzekering geldende marktsituatie. Dit betekent dat sprake is van een onduidelijkheid in de offerte van 19 januari 1989.

4.4 Nu Aangeslotene de offerte heeft opgesteld, terwijl de gerezen onduidelijkheid eenvoudigweg door hem voorkomen had kunnen worden - door bijvoorbeeld in de offerte op te nemen dat het percentage rekenrente lijfrente afhankelijk was van de op het moment van expireren geldende marksituatie - en alleen Aangeslotene als professional in de branche kan worden aangemerkt, prevaleert ingevolge de contra proferentemregel ex artikel 6:238 lid 2 BW de voor Consument meest gunstige interpretatie van de offerte.

4.5 Aangeslotene is derhalve gehouden voor de vaststelling van de hoogte van de inmiddels aangekochte lijfrente alsnog de rentevoet te hanteren die is gebruikt in de offerte van 19 januari 1989, te weten 7%.

4.6 Aangeslotene zal voorts als in het ongelijk gestelde partij aan Consument diens eigen bijdrage aan de behandeling van deze klacht dienen te voldoen.

5. Beslissing

De Commissie beslist, als bindend advies, dat Aangeslotene binnen een termijn van 30 dagen na de dag waarop een afschrift van deze beslissing aan partijen is verstuurd aan Consument een nieuwe polis van zijn lijfrenteverzekering verstrekt waarin de hoogte van de jaarlijkse rente-uitkering is vastgesteld aan de hand van een rekenrente van 7%, en voorts Consument diens eigen bijdrage aan de behandeling van deze klacht, zijnde € 50,- vergoedt.